

[Edvard Sørensen.]

for alle Parter forsvarlig og god Maade, og jeg vil derfor endnu en Gang henstille til den højtærede Kirkeminister at tage Sagen under Overvejelse.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen har ganske Ret i, at det er et glimrende, beundringsværdigt Kultiveringsarbejde, der udføres i den store Vildmose, han har ogsaa Ret i, at Forsøgsleder Jacobsen, Tylstrup, er en fremragende dygtig Mand. Jeg har ikke bestridt det første, end mindre det sidste; men jeg vil hævde, at disse Arealer paa det nærmeste vil komme til at staa det offentlige i 800 Kr. pr. Tønde Land — jeg vil gerne give det ærede Medlem de 57 Kr. og regne med, at Arealet kun staar Staten i 743 Kr., men saa maa det ærede Medlem ogsaa tage i Betragtning, hvad det fremtidig vil koste at vedligeholde de store Landeveje gennem disse Arealer, naar de bliver stærkt benyttet, og hvad Vedligeholdelse af Kontrolassistenternes Huse kommer til at koste. Staten er jo somme Tider en mild Herre, somme Tider en streng Herre, Hvis Birkelse ikke havde haft Staten til Køber, vilde det aldrig have kunnet sælge de Arealer for 200 Kr. pr. Tønde Land, lad os sige 150 Kr. i gunstigste Tilfælde. Jeg vil ogsaa bestride, at det nogen Sinde skulde være muligt at sælge disse Arealer for 800 Kr. pr. Tønde Land til en Landmand, der er ved sine fulde fem. Navnlig da Arealerne ligger saa fjernt fra beboede Egne, vil det for den store Dels Vedkommende være umuligt at sælge dem, som det ærede Medlem siger, som Tillægsgjord til Arrondering af bestaaende Landbrug.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Gerhard Nielsen har Ordet for en kort Bemærkning.

Gerhard Nielsen: Da Rigsdagen i sin Tid beskæftigede sig med Kommissionens Arbejde vedrørende den store Vildmose, var Rigsdagens samtlige Medlemmer utvivlsomt indforstaaet med, at det, der her skulde udføres fra Statens Side, ikke vilde blive nogen Forretning for Staten; man var fuldt paa det rene med, at det vilde koste meget at kultivere Vildmosen. At det ikke er blevet en Forretning, har det ærede Medlem Hr. Holstein fuldstændig Ret i, men det ventede man, som sagt, ikke —

bortset fra, at der er sket en Landvinding for Landet —, men Rigsdagens Medlemmer mente, at Foretagendet vilde være af Betydning for vort Folk.

Til det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensens Udtalelser vil jeg i øvrigt gerne gøre den Bemærkning, at det er ejendommeligt for os Socialdemokrater at høre en Mand af Partiet Venstre, der ellers altid vender sig imod, at Staten skal foretage noget som helst paa Produktions- og Erhvervslivets Omraade, i Dag anraabe Staten om at tage fat paa den lille Vildmose, thi det er ikke muligt, siger han, ellers at faa det Arbejde foretaget. Deri har han Ret, jeg bebrejder ham aldeles ikke Udtalelsen, men det er interessant for os at høre den fremsat med saa betydelig Vægt, som det skete for lidt siden.

Med Hensyn til selve Vildmosen vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at da vi i sin Tid beskæftigede os med dette Spørgsmaal, undersøgte vi ogsaa Forholdet vedrørende den lille Vildmose. Der forelaa imidlertid et Forhold, som bevirkede, at Spørgsmaalet den Gang blev udskudt, nemlig det, at De danske Cementfabrikker paa det Tidspunkt havde lejet, vistnok for en meget lang Aarrække, et meget betydeligt Areal af Grevskabet Lindenberg, som vistnok ejer det meste af Vildmosen. Forinden Staten kan beskæftige sig med den lille Vildmose, maa det undersøges, om dette Lejemaal kan ophæves paa rimelige Vilkaar. Staten skulde ikke gerne erhverve den lille Vildmose og saa maaske give betydelige Summer ud for at faa hævet det Lejemaal, der den Gang blev indgaaet mellem Grevskabet Lindenberg og De danske Cementfabrikker. Maaske kan det ærede Medlem oplyse noget herom.

Første Næstformand (Pinstrup): Det ærede Medlem Hr. Edvard Sørensen har Ordet for en kort Bemærkning.

Edvard Sørensen: Til det ærede Medlem Hr. Holstein vil jeg sige, at det selvfølgelig er Kommissionens Mening, at de tilstødende Kommuner skal overtage de gennem Mosen løbende Veje; jeg mener ikke, at der i Fremtiden vil blive Tale om Udgifter for Staten til Vedligeholdelse af disse Veje.

Hvorvidt Birkelse ikke skulde kunne have solgt Mosen til den Pris, hvis ikke Staten havde været Køberen, skal jeg ikke udtale mig om; derimod er det bevist, at der i de senere Aar fra Kanten af den lille Vildmose er solgt Arealer til Priser op imod den, Staten betalte under Krigen for Køb af